

Powering Regions for the 21st Century

Den 14:e april 2011 hölls en konferens under EU:s temavecka *EU Sustainable Energy Week* med namnet *Powering Regions for the 21st Century*. Seminariet hölls i huset för de Nederländska regionerna.

Först ut att tala var Karin Maatje, projektledare för MORE4NRG vilket är ett interregionalt projekt där landstinget Västernorrland deltar. Projektet går ut på att dela goda exempel mellan olika regioner när det gäller arbetet med förnyelsebara och hållbara energikällor samt att tillsammans utveckla ett gemensamt system för att mäta effekten av regionala energistrategier. Projektet lanserades dels på grund av att regioner bör ha en viktig roll då det gäller främjandet av hållbar energi, samt på grund av Europa 2020-strategin som består av både kvalitativa och kvantitativa mål. MORE4NRG är en del i att nå målen. Projektet innebär att de deltagande regionerna har samlat 24 goda exempel från regioner som deltar i projektet som har effektiviserat sin energianvändning, varav man valt ut 10 exempel att sprida till andra regioner, däribland ett exempel från Västernorrland. Projektet "Energy Factor 2" från Sundsvall som går ut på att använda snö från vintern till att kyla ner Sundsvalls sjukhus på sommaren lyftes fram som ett positivt exempel där man lyckats dra ner energikonsumtionen med 90 %. IKEA i Ryssland har tagit efter detta och börjat importera snö för att kyla ner sina varuhus på sommaren. MORE4NRG har bland annat resulterat i att staden Gabrovo i Bulgarien har inkluderat en miljöstrategi i sin regionala utvecklingsplan, vilket aldrig hänt tidigare. I Rumänien har de efter detta projekt utvecklat ett regionalt energikluster för att samla kunskap.

Karl Kellner från den europeiska kommissionens generaldirektorat för energi pratade om vikten av effektivt regionalt samarbete i EU när det gäller hållbar och grön energi. Han började med att poängtera att det inte bara handlar om grön energi utan även effektiv energi, något som Europa ligger efter med. Kellner lyfte fram några utvecklingspunkter för att få en effektiv och fungerande produktion av energi, men även att användningen ska fungera bra. Till detta hör att infrastrukturen är väl utbyggd, för när energin väl har producerats ska den även förflyttas, helst på ett energieffektivt sätt. Vikt lades vid att andelen förnyelsebar energi måste fördubblas och för att göra detta måste även andelen investeringar fördubblas. Kellner pratade även om att stödet från EU måste bli bättre då det gäller privata investeringar i projekt som jobbar med förnyelsebar och hållbar energi.

Thomas Engeleke från RENREN-projektet där Jämtland deltar pratade om hur europeiska regioner kan främja förnyelsebara energikällor. Han konstaterade att de flesta europeiska regionerna förstår vikten av förnyelsebara energikällor och känner till dess positiva sidor. Det finns dock en hel del utmaningar när det gäller att överföra dessa kunskaper till verkliga, konkreta resultat. Det betonades att utbildning och kunskap kring förnyelsebara energikällor är viktigt men saknas i vissa regioner. Detta resulterar i att många regioner inte lägger någon stor vikt vid frågan även fast de uppger att de tycker att den är viktig. I vissa fall kan det vara allmänheten som inte tycker energi/miljö-frågor är viktiga, i andra fall kan till och med allmänheten tycka att frågan ska prioriteras ner. I många fall

uppges även regioner att det är svårt att integrera frågan med stadsplaneringen och landskapsplaneringen. Engeleke såg dock till att även lyfta fram några goda exempel på vad vissa regioner gjort för att komma runt dessa upplevda svårigheter. Bland annat har vissa regioner jobbat med att underlätta administrationen och minska inflytandet från nationella institutioner och istället lämna över mer makt till regionerna, som i sin tur kan underlätta den administrativa bördan. Ett exempel på detta kan vara att man utan att söka tillstånd får sätta upp solpaneler under 10 KW men efter givna instruktioner, vilket tar bort en hel del av den administrativa bördan för intressenterna. Jämtland lyftes fram som en förebild då det gäller bland annat miljöhänsyn vid offentliga upphandlingar. Utöver detta är det viktigt att arbeta med kunskapsspridning, energiplanering och att samla intressenter för diskussioner. Engeleke avslutade med att säga att det händer mycket i regionerna runt om i Europa men han konstaterade även att det finns mycket mer potential.

Diny Weener delade med sig av goda exempel från MORE4NRG-projektet. I Lazio, Italien har man startat ett projekt för att minska användandet av tvättmedelsförpackningar genom att istället för att kunden köper en ny förpackning varje gång tvättmedlet tar slut, fylla på den befintliga förpackningen i sin mataffär. Projektet har resulterat i 89 000 påfyllda flaskor och 240 000 liter använt tvättmedel. För miljön betyder detta 21 miljoner liter vatten som inte behövs användas för tillverkning av nya förpackningar samt att man sparat 15 ton koldioxid. Det unika med detta projekt är att det direkt involverar lokalbefolkningen och att de själva får vara med att påverka. I många fall brukar det finnas en stor skepsis gentemot nya projekt som detta när de introduceras men detta har blivit väl mottaget. Weener berättade även om fall där goda exempel har överförts till policys hos olika regioner och vikten av att det faktiskt blir något konkret.

Justyna Podralska som är projektsamordnare på Assembly of European Regions (AER) pratade om resultatet av en undersökning som gjorts för att ta fram vilka olika hinder regioner i AER ser för att investera i ren och hållbar energi. Undersökningen gjordes till följd av finanskrisen som har påverkat vilka frågor politiker väljer att prioritera, bland annat har energi- och miljöfrågorna fått ta ett steg tillbaka. Utöver detta ville AER se hur regioner använder strukturfonder för att investera i olika projekt och hur långt vissa regioner har kommit i förhållande till energimålen för 2020. Undersökningen hade 27 deltagare från 17 länder.

Utifrån resultatet av undersökningen har man konstaterat att det inte bara är pengarna som är viktiga för regionerna när det kommer till att investera i ren och hållbar energi, ännu viktigare är politisk vilja. 70 % av regionerna som besvarat enkäten såg avsaknaden av politisk vilja som ett problem. Därutöver upplevs det av regionerna som ett problem att lagstiftningen inte är långsiktig utan ändras fram och tillbaka, detta är ett stort hinder när det gäller att locka investerare till regionen. De behöver långsiktiga regionala strategier för att se det som lönsamt att investera. I många regioner är budgeten för energifrågor liten men politisk vilja betyder mycket. Vissa regioner lyckas få mycket gjort trots en liten budget tack vare innovation och nytänkande. Ett exempel på detta är regioner som har lyckats öka investeringarna utan att ta pengar från andra budgeterade områden genom att återinvestera pengarna som sparats genom energieffektiviseringar i budgeten. Därmed behöver man inte öka budgeten men kan ändå öka investeringarna.

Resultatet av undersökningen visar även att regioner kan bli bättre på att söka EU-bidrag för projekt som rör energi. En anledning till att regionerna inte gör detta idag är dålig kommunikation när det gäller tillgängliga fonder att söka samt att informationen som väl finns upplevs som krånglig att förstå. Regioner upplever utöver detta att det är en stor administrativ börda att söka EU-bidrag samt att ansökningstiderna brukar vara för korta.

I slutet av dagen hölls en paneldiskussion där Justyna Podralska från AER, Thomas Engeleke från RENREN-projektet samt Karin Maatje från MORE4NRG fick svara på frågor. Bland annat diskuterades den administrativa bördan och hur man ser till att den inte ska bli ett hinder. Justyna Podralska ifrågasatte om det verkligen var så att man skulle ändra på de administrativa rutinerna eller om det räckte med att helt enkelt göra dem enklare att förstå. Även kommunikationen diskuterades där det lyftes fram att det är viktigt att se till att tillgängligt kapital används flitigt så att olika regioner inte lägger ner tid och kapital på ett projekt som redan prövats i någon annan region och inte fungerat. Därför är det viktigt att bli bättre på att sprida goda exempel. Vidare ställdes frågan hur man gör för att eliminera regionala olikheter då det gäller energifrågan, varpå det funderades kring om detta verkligen är en nödvändighet. Alla regioner har olika möjligheter och man bör istället titta på hur man kan utnyttja de möjligheter som faktiskt finns på bästa sätt.

Josefin Strömberg